

Een lidstaat kan de toegang tot de stage ter voorbereiding op de uitoefening van juridische beroepen afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de betrokkene een uitgebreide en grondige kennis van het nationale recht bezit

Het gemeenschapsrecht vereist weliswaar dat de kwalificaties en de ervaring van een persoon die de stage wil volgen en die in een andere lidstaat zijn rechtendiploma heeft behaald, volledig in aanmerking worden genomen, maar het verlangt niet dat de eisen die aan de kennis van het nationale recht worden gesteld, voor de betrokkene worden versoepeld.

Wie een gereguleerd juridisch beroep in Duitsland wil uitoefenen, moet na zijn rechtenstudie slagen voor het eerste staatsexamen en – na een voorbereidende stage – voor het tweede staatsexamen rechtsgeleerdheid. Deze stage duurt twee jaar en bevat met name verplichte onderdelen die worden gevolgd bij een gewone burgerlijke rechtbank, het openbaar ministerie of een strafrechtbank, alsook bij een administratie en een advocaat.

Volgens het Duitse recht kan een burger van een andere lidstaat die daar een universitair rechtendiploma heeft behaald dat hem in die lidstaat toegang verschaft tot een postuniversitaire advocatenopleiding, verzoeken om een verklaring dat zijn kennis en kwalificaties gelijkwaardig zijn aan de kennis en kwalificaties die blijken uit het met goed gevolg over de verplichte leerstof afgelegde eerste staatsexamen. Deze leerstof heeft met name betrekking op de fundamentele aspecten van het Duitse burgerlijk recht, strafrecht, publiekrecht en procesrecht.

De gelijkwaardigheid wordt beoordeeld op basis van het buitenlandse universitaire diploma en elk ander relevant diploma of attest dat wordt overgelegd. Wanneer een gelijkwaardigheidsattest wordt afgegeven, wordt de betrokkene tot de voorbereidende stage toegelaten. Blijkt uit het vergelijkende onderzoek dat er geen sprake is van gelijkwaardigheid of slechts van gedeeltelijke gelijkwaardigheid, dan kan de betrokkene verzoeken om een bekwaamheidsproef af te leggen.

Peśla, een Poolse staatsburger, wilde tot de voorbereidende stage worden toegelaten zonder deze bekwaamheidsproef af te leggen. Het Ministerie van Justitie van de deelstaat Mecklenburg-Vorpommern weigerde dit. Vóór zijn verzoek om toelating had Peśla een mastersdiploma behaald aan de Juridische faculteit van de Universiteit van Poznan (Polen), alsook, in het kader van een Duits-Poolse juridische opleiding aan de Universiteit van Frankfurt (Oder) (Duitsland), de academische graden „Master of German and Polish Law” en „Bachelor of German and Polish Law”. Volgens het Ministerie van Justitie kan kennis van buitenlands recht, zoals het Poolse recht, gelet op de verschillen met het Duitse recht, niet als gelijkwaardig worden erkend, en blijkt uit het mastersdiploma German and Polish Law niet dat de betrokkene over de vereiste kennis van het Duitse recht beschikt. Peśla heeft daarop bij het Verwaltungsgericht Schwerin (Duitsland) beroep ingesteld. Deze rechtbank heeft het Hof in wezen verzocht, te preciseren welke criteria volgens het gemeenschapsrecht dienen te worden gehanteerd bij het onderzoek van de gelijkwaardigheid van de juridische kennis dat dient te worden verricht wanneer iemand verzoekt om rechtstreeks, zonder de daartoe vastgestelde proeven af te leggen, te worden toegelaten tot de voorbereidende juridische stage.

In het arrest van vandaag merkt het Hof op dat een persoon in de situatie van Pešla niet onder de relevante richtlijnen inzake het vrije verkeer van advocaten valt. Het herinnert eraan dat de lidstaten bij gebreke van harmonisatie op het niveau van de Unie van de voorwaarden voor de toegang tot voorbereidende juridische stages mogen vaststellen welke kennis en bekwaamheden vereist zijn. Om de aldus vastgestelde nationale vereisten te verzoenen met het dwingende vereiste dat daadwerkelijk gebruik kan worden gemaakt van de door het gemeenschapsrecht gewaarborgde fundamentele vrijheden¹, vereist dit recht echter dat de autoriteiten van een lidstaat bij het onderzoek van een verzoek van een burger van een andere lidstaat om toelating de gelijkwaardigheid van de gehele opleiding en academische en beroepservaring onderzoeken alvorens eventueel van de betrokkene te eisen dat hij een bekwaamheidsproef aflegt.

Het Hof preciseert dat bij de beoordeling van de vraag of een aanvrager rechtstreeks, dat wil zeggen zonder een dergelijke proef af te leggen, kan worden toegelaten tot een voorbereidende juridische stage, de kennis als maatstaf dient te worden genomen die blijkt uit de kwalificaties die in de betrokken lidstaat worden vereist. Anders dan Pešla stelt, kan deze lidstaat dus niet worden verplicht om het onderzoek van de gelijkwaardigheid van de bekwaamheden te beperken tot een vergelijking van het intellectuele niveau van de opleiding en van de hierin geïnvesteerde tijd en inspanningen.

Voorts verlangt het gemeenschapsrecht niet dat in het kader van het onderzoek van de gelijkwaardigheid minder strenge eisen aan de kennis van het nationale recht worden gesteld dan die welke voortvloeien uit de in de betrokken lidstaat vereiste kwalificaties, zoals de verplichting in Duitsland om het eerste staatsexamen met goed gevolg af te leggen. Hoewel het gemeenschapsrecht dus op zich niet vereist dat minder strenge eisen worden gesteld aan de kennis van het recht van de ontvangende lidstaat die in situaties als die van het hoofdgeding aanwezig moet zijn, staat het er evenmin aan in de weg dat de lidstaten de kwalificatievereisten versoepelen. Bovendien mag de mogelijkheid van een gedeeltelijke erkenning van de door de aanvrager reeds verworven kennis en kwalificaties in de praktijk niet louter fictief blijven. Dit lijkt op het eerste gezicht niet het geval te zijn in Duitsland. Dit dient echter door de verwijzende rechter, die exclusief bevoegd is om het Duitse nationale recht uit te leggen, te worden nagegaan.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van eenzelfde probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

¹ De relevante vrijheden zijn in dit geval het vrije verkeer van werknemers en de vrijheid van vestiging.